

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Waarom Gerrit van der Valk geen Frans sprak: 'Onder de loep'

Kuiken, F.

Publication date

2009

Document Version

Final published version

Published in

Les

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Kuiken, F. (2009). *Waarom Gerrit van der Valk geen Frans sprak: 'Onder de loep'*. *Les*, 27(157), 17.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Onder de loep

Waarom Gerrit van der Valk geen Frans sprak

In januari van dit jaar overleed Gerrit van der Valk, de peetvader van het gelijknamige hotelrestaurantconcern. De horecatycoon woonde sinds 1986 in Château d'Oex, van waaruit hij ook in Zwitserland allerlei zaken deed. Maar hij weigerde categorisch om Frans te leren. Naar zijn idee verschaftte een taalachterstand hem een voordelige onderhandelingspositie bij het zaken doen. 'Als ze me niet kunnen verstaan, is men altijd wat meegaander', zo was zijn redenering

Nu was Gerrit van der Valk, met 56 hotel-restaurants in Nederland en nog eens 25 in het buitenland, inderdaad een succesvol zakenman. En ook u bent ongetwijfeld wel eens in een Van der Valk-etablisement geweest. Maar of hij ooit voordeel heeft gehad van zijn gebrek aan talenkennis? Ik durf het te betwijfelen. Het is mijn ervaring dat enige kennis van een andere taal overal ter wereld eerder deuren opent dan deze gesloten houdt. Bovendien zijn er tegenvoorbeelden, denk aan de - inmiddels eveneens overleden - Bram van Leeuwen, beter bekend als de Prince de Lignac. Maar die was dan ook oprichter van het Nederlands Talen Instituut (NTI). Toch staat iemand als Gerrit van der Valk niet op zichzelf: in een studie van de Europese Unie uit 2006 zegt 44% van de ondervraagde Europeanen geen andere taal te beheersen dan de eigen moedertaal. En sommigen zijn daar nog trots op ook!

Anno 2009 lijkt de strategie van Van der Valk c.s. niet langer effectief. De Europese Unie heeft meertaligheid omarmd en er een heuse commissaris voor aangesteld. Tegenwoordig wordt van elke Europeaan verwacht dat hij naast zijn moedertaal twee andere talen beheerst. Het lijkt een prachtig uitgangspunt. Maar er zitten nogal wat haken en ogen aan deze stellingname.

Haken en ogen

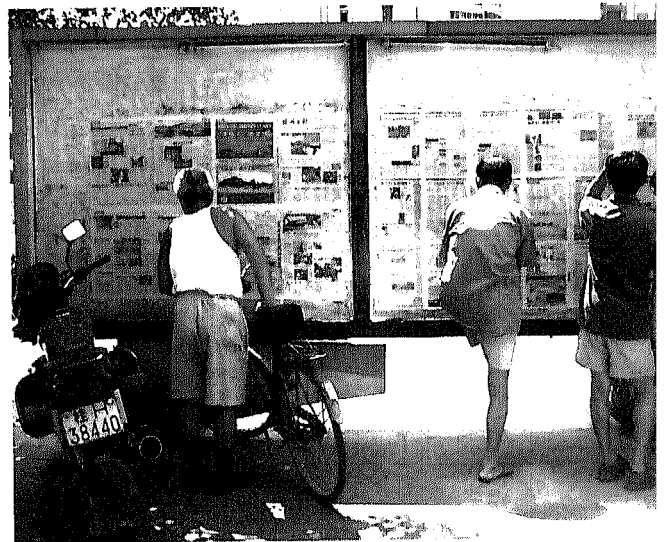
Want telt het Limburgs ook als moedertaal? En heeft een Limburger die daarnaast Nederlands en Duits spreekt voldaan aan de eisen van de EU? En hoe zit het met de Koerd in Drachten, die Koerdisch, Turks, Nederlands en Fries beheerst? Het lijkt erop dat in eerste instantie vooral gedacht is aan de 23 officiële talen van de huidige 27 lidstaten, maar denkend aan grote contingenten sprekers van bijvoorbeeld het Baskisch, Catalaans, Bretons, Arabisch en Turks in Europa is dat wat al te kort door de bocht. Uiteraard hangt dit samen met de status van de verschillende talen in Europa (officiële talen, regionale minderheidstalen, migrantentalen) waarover men hier en daar in felle

strijd is gewikkeld.

Overigens doet Nederland het op Europees niveau niet slecht. In de hogere vormen van voortgezet onderwijs (in Nederland havo/vwo) leren alle leerlingen Engels, 86,2% Duits en 69,5% Frans. We staan daarmee op de tweede plaats en worden alleen voorbijgestreefd door Luxemburg waarin 96,7% van alle leerlingen zowel Engels als Duits en Frans leren. Momenteel loopt er een onderzoek naar de kwaliteit van de taalvaardigheid onder deze leerlingen. Hopelijk eindigen we dan ook in de hogere regionen.

Voorkeurstaal

En dan is er natuurlijk nog de kwestie naar welke taal de voorkeur van de Europeanen uitgaat. Het zal niemand verbazen dat dat het Engels is. Ruim de helft (51%) van de Europeanen zegt in het Engels te kunnen converseren

en in het onderwijs is het, naast de moedertaal, de meest geleerde tweede (of derde) taal. In Nederland is dat niet anders. Als in de krant staat dat het tweetalig onderwijs toeneemt, dan moeten we dat lezen als het onderwijs in het Nederlands en in het Engels. Hoewel ook de belangstelling voor het Chinees de laatste tijd schijnt toe te nemen. Maar Nederlands-Turks of Nederlands-Arabisch? Helaas zijn we op dat punt even behoudend als Gerrit van der Valk ten opzichte van het Frans.

Folkert Kuiken